

Brüssel, 9. september 2025
(OR. en)

12437/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0524 (COD)

LIMITE

CLIMA 318
ENV 798
ENER 424
COMPET 834
IND 324
MI 615
CODEC 1197

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Alaliste esindajate komitee

Komisjoni dok nr: 11184/25

Teema: NÕUKOGU 18. SEPTEMBRI 2025. AASTA ISTUNGI (KESKKOND)
ETTEVALMISTAMINE

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega
muudetakse määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse
kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik

– Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. EL on seadnud oma 2030. ja 2050. aasta kliimaeesmärgid määruses (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik (edaspidi „Euroopa kliimamäärus“)¹. Selleks et saavutada kliimaneutraalsuse eesmärk, tuleb Euroopa kliimamääruse artikli 4 lõike 3 kohaselt kehtestada 2040. aasta kliimaalane vahe-eesmärk.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 („Euroopa kliimamäärus“) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

2. Komisjon avaldas 6. veebruaril 2024 teatise „Meie tuleviku kindlustamine. Euroopa 2040. aasta kliimaeesmärk ja tee kliimanetraalsuse saavutamiseni 2050. aastaks, ehitades üles kestliku, õiglase ja jõuka ühiskonna“². Võttes arvesse kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu teaduslikke nõuandeid ning lähtudes üksikasjalikust mõjuhinnaangust ja süsinikueelarvet käsitlevast aruandest, soovitati teatises võtta 2040. aasta eesmärgiks vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.
3. 2. juulil 2025 avaldas komisjon ettepaneku³ muuta Euroopa kliimamäärust (edaspidi „kliimamääruse muudatus“), lisades sellesse eespool osutatud 90 % eesmärgi ning kehtiva määruse artiklis 4 esitatud elementide loetelusse tehtavad muudatused, sealhulgas kolm paindlikkusmeetet, et aidata kaasa ELi eesmärgi saavutamisele. Komisjon tagab, et neid elemente võetakse asjakohaselt arvesse tulevastes seadusandlikes ettepanekutes 2030. aasta järgse kliimapoliitika raamistiku kohta. Lisaks on ettepaneku kohaselt komisjoni eesmärk kiirendada ja tõhustada tugiraamistiku toimimist, et tagada Euroopa tööstuse ja kodanike toetamiseks vajalikud tingimused kogu ülemineku jooksul.
4. Komisjon esitas oma ettepaneku alaliste esindajate komiteele 2. juulil 2025. Komitee andis 16. juulil suunised edasiseks tööks.
5. Keskkonna töörühm vaatas ettepaneku läbi oma 3., 7., 14. ja 22. juuli ning 2. septembri 2025. aasta koosolekutel. Pärast viimaseid arutelusid esitas eesistujariik käesoleva märkuse lisas esitatud uue kompromissettepaneku⁴.
6. Euroopa Parlamendis nimetati Ondřej KNOTEK (PřE, CZ) keskkonna-, kliima- ja toiduohutuse komisjoni (ENVI) nimel ettepaneku raportööriks. ENVI-komisjoni hääletus on kavas 23. septembril ja hääletus täiskogu istungil 6.–9. oktoobril.

² 6291/24.

³ 11184/25 + ADD 1.

⁴ Eesistujariigi uued soovitusel võrreldes eelmise kompromisstekstiga (11685/1/REV 1) on märgitud **paksus allajoonitud kirjas**. Väljajäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...]. Varasemad muudatused võrreldes komisjoni esialgse ettepanekuga on käesolevas tekstis tähistatud allajoonitult ja nurksulgudega [...].

7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komiteega on nende arvamuse saamiseks konsulteeritud.

II. EESISTUJARIIGI VIIMASED KOMPROMISSETTEPANEKUD

8. Arutelude käigus on tehtud märkimisväärseid edusamme. Ettepanek on aga keerukas ja poliitiliselt tundlik, eelkõige nende küsimuste osas, mis on seotud kavandatud paindlikkusmeetmete ja tugiraamistikuga. Uues kompromissettepanekus on eesistujariik teinud kõik endast oleneva, et seni peetud aruteludele tuginedes tulla vastu võimalikult paljudele delegatsioonide taotlustele. Alljärgnevalt on kokkuvõtlikult esitatud eesistujariigi viimased kompromissettepanekud.

- a) Põhjendus 4 ja artikli 4 lõike 5 punkt m – Seadusandlikes ettepanekutes kajastamist vajavad elemendid

Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet käsitlev tekst on mõlemas kohas veidi ümber sõnastatud ja uuesti lisatud.

- b) Põhjendused 5, 5a, 5b ja 7a – 2040. aasta eesmärgi saavutamist ja puhtale energiale üleminekut võimaldavad tegurid

Põhjendus 5 on loetavuse huvides jaotatud kaheks lauseks ning lisatud on tekst, mis käsitleb järgmist:

- kestlikud toidusüsteemid, maakogukondade vastupanuvõime ja toiduga kindlustatus tänu kestlikule ja tugevale Euroopa põllumajandussektorile;
- kliimameetmete sotsiaalfond näitena ülemineku toetamisest;
- kestlik bioenergia muude heiteta ja vähese CO₂-heiteta energialahenduste näidete hulgas;
- impordisõltuvuse vähendamine 2040. aasta eesmärgi saavutamise kontekstis.

Varasem põhjendus 5a on loetavuse parandamiseks jaotatud kaheks põhjenduseks (5a ja 5b) ning lisatud on järgmised täiendused:

- Eesmärk tagada kulutõhus, õiglane ja sotsiaalselt tasakaalustatud üleminek kliimaneutraalsusele (põhjendus 5a)
- Täiendavad üksikasjad puhta tööstuse kokkuleppe eesmärkide kohta seoses süsiniku piirimeetme täiustamisega (põhjendus 5b)

c) Põhjendus 7 ja artikli 5 lõike 4 punkt p – Looduslikud sidujad

- Põhjendusse on lisatud tekst nii orgaaniliste muldade osakaalu kohta kui ka määramatuse kohta, mis on seotud meetoodika muudatustega; need on näited sellistest sidujate omadustest, mida tuleb arvesse võtta 2030. aasta järgse poliitikapaketi väljatöötamisel.
- Põhjendus sisaldab ka uut viidet LULUCFi sektori potentsiaalile pakkuda lisaks kliimakasule ka pikaajalist keskkonnakasut.
- Artikli 4 lõike 5 punkti p on lisatud sõnad „asjakohasel juhul“ kooskõlas Pariisi kokkuleppe sõnastusega.

d) Põhjendus 7a ja vastav muudatus artikli 4 teises lõigus – Tugiraamistik

- Sama muudatus on tehtud mõlemas kohas, et selgitada lauset, milles sätestatakse komisjoni kohustus seoses tugiraamistikuga.

e) Põhjendus 8 – Mõjuhinnangute sisu

Eesistujariik teeb ettepaneku lisada eelseisvates mõjuhinnangutes arvesse võetavate aspektide hulka järgmine:

- Geopoliitiline olukord
- Mõju energiamahukatele tööstusharudele
- Mõju energiakuludele ja investeerimisvajadustele liikmesriikides

f) Põhjendus 8a ja artikli 4 lõike 5 punktid a, b ja c – Paindlikkusmeetmed

Kavandatud muudatused puudutavad järgmist:

- Rahvusvaheliste CO₂ arvestusühikutega 2040. aasta eesmärgi saavutamisse panustamise tase, ajastus ja tingimused nõuavad poliitilist arutelu ning seetõttu on sellised viited paigutatud nurksulgudesse nii põhjenduses kui ka regulatiivosas. Eespool nimetatu võimalikke muudatusi tasakaalustaks artikli 4 lõike 5 punkti a kavandatud uus lause, mis jääb samuti sulgudesse ja käsitleb ühikute keskkonnavalase terviklikkuse ja kulutõhususe tagamist, edendades samal ajal ELi tehnoloogilist juhtpositsiooni.
- Rahvusvaheliste ühikute kasutamise viiside kindlaksmääramise kontekstis lisatakse tekst ELi strateegiliste partnerluste kohta.
- Lisatakse tekst HKSi trajektoori muutmise kohta HKSi direktiivi eelseisva läbivaatamise käigus.
- Lisatakse tekst võimaluse kohta säilitada CO₂ väljaspool liitu.
- Selgitus selle kohta, et rahvusvahelised ühikud ei mängi ELi HKSi nõuete täitmisel rolli, kajastades regulatiivosas juba esitatud teksti.
- Täiendavad selgitused näidete kohta, mis käsitlevad paindlikkust sektorite vahel ja nende sees, rõhutades ühtlasi, et paindlikkus peab olema liikmesriikide jaoks kättesaadav.

- g) Artikli 4 lõike 5 punkt d – Saared ja äärepoolseimad piirkonnad
- Lisatud on tekst saarte ja äärepoolseimate piirkondade eripära kohta, mis sarnaneb põhjenduses 8a esitatuga.
- h) Artikli 4 lõike 5 punkt f – Sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju
- Kavandatud muudatuses täpsustatakse, et tulevastes seadusandlikes ettepanekutes tuleks asjakohaselt arvesse võtta sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnamõju kõigis liikmesriikides.
- i) i) Artikli 4 lõike 5 punkt h ja artikli 4 lõike 5 punkt o – Aus ja sotsiaalselt õiglane üleminek
- Punkti h on lisatud viide väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning punkti o on lisatud viited sotsiaalse ühtekuuluvuse kaitsmisele ja õiglase ülemineku tagamisele.
- j) Artikli 4 lõike 5 punkt k – Kasvuhoonegaaside heite ülekandumine
- Kavandatud muudatusega täpsustatakse ja selgitatakse sõnastust vajaduse kohta vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu.
- k) Artikli 4 lõike 5 punkt q – Investeerimisvajadused ja -võimalused
- Kavandatud muudatusega lisatakse viide innovatsiooni toetamisele ja uuenduslikele tehnoloogiatele juurdepääsule kõigis liikmesriikides.
- l) Läbivaatamine – Artikkel 11
- Eesistujariik teeb ettepaneku tugevdada Euroopa kliimamääruse kehtivat läbivaatamisklauslit, lisades Euroopa tööstuse konkurentsivõime ning tehnoloogia arengu ja uuenduslike tehnoloogiate kasutuselevõtu kõigis liikmesriikides ja sektorites uute elementidena, mida tuleb arvesse võtta pärast iga ülemaailmset kokkuvõtet esitatavates aruannetes.
 - Lisaks tehakse ettepanek, et aruandele võidakse lisada täiendavaid meetmeid tugiraamistikuga seotud algatuste tugevdamiseks.

III. KOKKUVÕTE

9. Alaliste esindajate komiteel palutakse:

- analüüsida lisas esitatud kompromissteksti ning
- edastada tekst nõukogule (keskkond) arutamiseks 18. septembri 2025. aasta istungil, eesmärgiga leppida kokku üldises lähenemisviisis.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU MÄÄRUS, millega
muudetakse määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise
raamistik**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁵,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

⁵ ELT C , , lk .

⁶ ELT C , , lk .

ning arvestades järgmist:

- (1) 2023. aasta lõpus toimunud ÜRO kliimamuutuste konverentsil tehti esimene Pariisi kokkuleppe⁷ kohane ülemaailmne kokkuvõte⁸, mille tulemused näitasid, et osalised kehtestavad üha tõhusamaid kliimapoliitikameetmeid, kuid samas on vaja kiiresti võtta lisameetmeid, et seada maailm täielikult Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamise kursile.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119⁹ vastuvõtmisega sätestas liit oma õiguses siduva eesmärgi saavutada 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus, vähendades seega selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheide nullini, ja eesmärgi saavutada pärast seda negatiivne heide. Selle määrusega kehtestatakse ka liidu siduv 2030. aasta kliimaalane vahe-eesmärk ja nõutakse kogu liitu hõlmava 2040. aasta kliimaalase vahe-eesmärgi kehtestamist.
- (3) Võttes arvesse kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu (edaspidi „teadusnõukogu“) teaduslikke nõuandeid ja tuginedes üksikasjalikule mõjuhinnangule, soovitas komisjon oma 6. veebruari 2024. aasta teatises „Meie tuleviku kindlustamine: Euroopa 2040. aasta kliimaeesmärk ja tee kliimaneutraalsuse saavutamiseni 2050. aastaks, ehitades üles kestliku, õiglase ja jõuka ühiskonna“¹⁰ võtta 2040. aasta eesmärgiks vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

⁷ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

⁸ Otsus 1/CMA.5.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

¹⁰ COM(2024) 63 final.

- (4) Selleks et teha ettepanek liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta, kaalus komisjon parimaid kättesaadavaid ja uusimaid teaduslikke tõendeid, sealhulgas valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma (IPCC) ja teadusnõukogu uusimaid aruandeid; sotsiaalsed, majanduslikku ja keskkonnamõju, sealhulgas tegevusetuse hinda; vajadust tagada kõigi jaoks aus ja sotsiaalselt õiglane üleminek; kulutõhusust ja majanduslikku tasuvust; liidu majanduse, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest kõige enam ohustatud sektorite konkurentsivõimet; parimaid kättesaadavaid, kulutasuvaid, ohutuid ja skaleeritavaid tehnoloogialahendusi; energiatõhusust, **sealhulgas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet** [...], energia taskukohasust ja **kõigi liikmesriikide varustuskindlust**; õiglust ja solidaarsust liikmesriikides ja nende vahel; vajadust tagada keskkonnatõhusus ja edasimineku aja jooksul; vajadust pikaajaliselt säilitada, hallata ja kasvatada looduslikke neeldajaid ning kaitsta ja taastada elurikkust, sealhulgas merekeskkonnas; investeerimisvajadusi ja -võimalusi; rahvusvahelisi arengusuundi ja jõupingutusi, mida on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) lõppeesmärgi saavutamiseks; olemasolevat teavet ajavahemikuks 2030–2050 prognoositud liidu indikatiivse kasvuhoonegaaside eelarve kohta.
- (5) Selleks et saavutada 2040. aastaks seatud kliimaeesmärk, on muu hulgas ülioluline täielikult rakendada kokkulepitud 2030. aasta poliitikaraamistik, tagada Euroopa tööstuse konkurentsivõime ja vastupanuvõime ning toetada nende **tugevdamist ja kaitset**, **tagada kestlikud toidusüsteemid, maakogukondade vastupanuvõime ja toiduga kindlustatus** **kestliku ja kindla Euroopa põllumajandussektori abil**, tagada parimatel kättesaadavatel kulutasuvatel, ohututel ja skaleeritavatel tehnoloogialahendustel põhinevad arengusuunad ning keskenduda **mõjutatud piirkondi**, [...] sektoreid ning vähekaitstud leibkondi silmas pidades senisest enam õiglasele üleminekule, mis ei jäta kedagi kõrvale, **näiteks andes kliimaneutraalsusele üleminekul toetust kliimameetmete sotsiaalfondist**. **Lisaks on oluline** tagada aus konkurents rahvusvaheliste partneritega, dekarboniseerida energiasüsteem **tehnoloogiliselt neutraalse lähenemisviisi abil, mis hõlmab** kõiki heiteta ja vähese CO₂ heitega energialahendusi (sealhulgas taastuvad energiaallikad, tuumaenergia, energiatõhusus, energia salvestamine, süsiniku kogumine ja säilitamine (CCS), süsiniku kogumine ja kasutamine (CCU), süsiniku sidumine, maapõue- ja hüdroenergia, **kestlik bioenergia** ning kõik muud olemasolevad ja tulevased nullnetotehnoloogiad), **vähendada sõltuvust impordist** ning korraldada kõikide asjaomaste sektoritega, **sealhulgas tööstuse ja transpordisektoriga**, strateegiline dialoog 2030. aasta järgse raamistiku kohta.

- (5a) Selleks et tagada kulutõhus, õiglane ja sotsiaalselt tasakaalustatud üleminek kliimanetraalsusele, on puhtale energiale ülemineku võimaldamisel võtmetähtsusega osa nii era- kui ka avaliku sektori investeringutel, sealhulgas liidu rahastusel, näiteks kiirendades uuenduslike tehnoloogiate kasutuselevõttu ja turustamist ning toetades juurdepääsu tööstuse süsinikuheite vähendamisele, puhta tehnoloogia tootmisele ja energiasüsteemide ajakohastamisele. [...] Puhta tööstuse kokkuleppega [...] luuakse tingimused edukaks üleminekuks, keskendudes nii süsinikuheite vähendamisele kui ka tööstuse uuendamisele, [...] ning seatakse sisse Euroopa tööstuse toetusmehhanismid, sealhulgas tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu ja uus lihtsustatud riigiabi raamistik[...].
- (5b) Puhta tööstuse kokkuleppes käsitletakse ka hõlpsamat juurdepääsu avaliku ja erasektori rahastamisele, integreeritud ja ühendatud liidu energiaturgu energiajulgeoleku tagamiseks, ringmajanduse edendamist, ülemaailmseid võrdseid võimalusi, sealhulgas süsiniku piirimeetme (SPIM) tõhusa rakendamise ja tootmisahela järgmise etapi kaupadele laiendamise kaudu, kõrvalehoidmisvastaste meetmete kehtestamist ja meetmeid ekspordi kasvuhoonegaaside heite ülekandumise probleemi lahendamiseks ning selgete eeltingimuste loomist, näiteks ühtlustatud loamenetlust ning puhta tehnoloogia kasutuselevõttu ja laiendamist, et tugevdada tööstuse konkurentsivõimet ja innovatsiooni ELis, võttes arvesse muutuvat geopoliitilist olukorda.
- (6) Pidades silmas 2050. aasta kliimanetraalsuseesmärki, tuleks 2040. aastaks vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja suurendada nende sidumist, tagamaks et kasvuhoonegaaside netoheide, st heide pärast sidumise mahaarvamist, väheneb 2040. aastaks kogu majanduses 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

- (7) Esikohale tuleks seada kasvuhoonegaaside heite liidusisene vähendamine ja täiendada seda suurema sidumisega, sealhulgas nii looduslike kui ka tehnoloogiliste lahenduste abil. 2030. aasta järgse poliitikapaketi väljatöötamisel tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta koguheite vähendamise panust võrreldes loodusliku ja tehnoloogilise sidumisega. Loodusliku sidumise [...] osas tuleks arvesse võtta selliseid näitajaid nagu metsa vanuseline struktuur, orgaaniliste muldade osakaal, looduslik varieeruvus ja määramatus, mis on seotud kliimamuutuste mõju, looduslike häiringute ja metoodika muudatustega [...]. Looduspõhisel ja tööstuslikul sidumisel on järgmistel aastakümnetel liidu majanduses üha suurem roll, arvestades vajadust saavutada hiljemalt 2050. aastaks kasvuhoonegaaside heite ja sidumise tasakaal ning pärast seda negatiivne heide. Kavas on töötada välja stiimulid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ¹¹ 2026. aastal toimuva läbivaatamise [...] raames, kusjuures komisjon kavatseb näha ette, et ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga [...] (edaspidi „ELi HKS“) hõlmatakse liidusisene süsiniku püsiv sidumine, et kompenseerida raskesti vähendatav jääkheide [...]. Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektoril on kestlikus ja ringluspõhises biomajanduses keskne roll ning sellel on potentsiaal tuua pikaajalist kliima- ja keskkonnakasu, mis aitab kaasa ELi majanduse puhtale üleminekule ja vähendab sõltuvust fossiilsete materjalide asendamise kaudu.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

- (7a) Kuigi mõningaid toetavaid poliitikameetmeid on juba rakendatud ja nende mõju on ka näha, ei saa seda veel öelda kõikide meetmete kohta. Komisjon peaks **jätakuvalt** [...] [...] [...] tugevdama **algatusi, mis käsitlevad** [...] [...] [...] tugiraamistikku, **ja seadma eesmärgiks** [...] [...] kiirendada nende vastuvõtmist, **et tagada** Euroopa tööstuse ja kodanike toetamiseks vajalikud tingimused kogu ülemineku jooksul, järgides seejuures täielikult liidu õigust.
- (8) Liit on kehtestanud õigusraamistiku 2030. aasta kliimaeesmärgi saavutamiseks. Õigusaktid, millega seda eesmärki täidetakse, on muu hulgas direktiiv 2003/87/EÜ, millega loodi ELi HKS, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842¹², millega kehtestati liikmesriikidele kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/841¹³, millega seati süsiniku netosidumise eesmärgid maakasutussektorile. Komisjon peaks hindama, kuidas tuleks asjakohaseid liidu õigusakte muuta, et saavutada 2040. aasta kliimaeesmärk. Komisjon peaks 2030. aasta järgse raamistiku kavandamisel koostama üksikasjalikud mõjuhinnangud, võttes arvesse lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade analüüsi, **geopoliitilist olukorda**, mõju konkurentsivõimele, [...] väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele **ning energiamahukatele tööstusharudele ning** mõju energiakuludele ja investeerimisvajadustele **kõigis liikmesriikides**, ning kaaluma vajalike meetmete võtmist, sealhulgas asjakohasel juhul seadusandlike ettepanekute tegemist.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj>).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj>).

- (8a) Selleks et hõlbustada 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamist, tuleks asjakohaselt kaaluda mitut elementi, sealhulgas võimalust kasutada piiratud hulgal Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohaseid kvaliteetseid rahvusvahelisi ühikuid, et panustada 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamisse ajavahemiku 2030–2040 [teises pooles] kooskõlas Pariisi kokkuleppe arvestuseeskirjadega; liidusisese püsiva sidumise (näiteks biogeense CO₂ kogumine ja säilitamine (BioCCS) ning CO₂ kogumine otse atmosfäärist ja selle säilitamine (DACCS)) rolli ELi HKSi; tagades samal ajal ELi HKSi keskkonnavalase terviklikkuse, sealhulgas asjakohasel juhul võimaluse säilitada CO₂ väljaspool liitu, kui on olemas rahvusvahelised lepingud ja nähes ette liidu õiguses sätestatutega samaväärsed tingimused; ning suuremat ja kättesaadavat paindlikkust sektorite vahel ja nende sees, et toetada kulutõhusat lähenemisviisi, mille kohaselt võib näiteks liikmesriikide saavutustega ühes sektoris kulutõhusalt tasakaalustada teistes sektorites esinevaid puudujääke, tagades samal ajal, et iga sektor annab jõupingutustesse oma panuse. Rahvusvaheliste ühikute kasutamise viiside kindlaksmääramisel peaks komisjon võtma arvesse vajadust tagada võrdsed tingimused kõigis liikmesriikides ja võimalust toetada ELi strateegilisi partnerlusi. Rahvusvahelised ühikud ei tohiks mängida rolli ELi HKSi nõuete täitmisel. ELi HKSi praegust trajektoori tuleks HKSi direktiivi eelseisva läbivaatamise käigus muuta, et võtta arvesse kokkulepitud 2040. aasta eesmärki. Sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju hindamiseks peaks [...] 2030. aasta järgne raamistik põhinema usaldusväärsetel mõjuhinnangutel. Lisaks peaks [...] 2030. aasta järgne raamistik soodustama lähenemist, võttes samal ajal arvesse õiglust ja liikmesriikide riiklikke olusid ja eripärasid, sealhulgas saarte ja äärepoolseimate piirkondade omi.
- (9) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt kehtestada kogu liitu hõlmav 2040. aasta kliimaeesmärk, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) Määrust (EL) 2021/1119 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2021/1119 muudatused

Määrust (EL) 2021/1119 muudetakse järgmiselt:

1) artikli 1 teise lõiku lisatakse järgmine lause:

„Lisaks sätestatakse käesolevas määruses liidu siduv eesmärk 2040. aastaks.“;

2) artikli 4 lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„3. Artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on liidu siduv 2040. aasta kliimaeesmärk vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) 2040. aastaks 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

4. Pidades silmas 2030. aasta järgset ajavahemikku, vaatab komisjon läbi asjakohased liidu õigusaktid, et oleks võimalik saavutada käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud eesmärk ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk, ning kaalub asjakohasel viisil ja üksikasjalikule mõjuhinnaangule tuginedes vajalike meetmete võtmist kooskõlas aluslepingutega.

Komisjon [...] **jätkab tugiraamistikuga seotud algatuste tugevdamist ja püüab kiirendada nende vastuvõtmist ja rakendamist**, et tagada mõjutatud juriidiliste ja füüsiliste isikute, näiteks Euroopa tööstuse ja kodanike toetamiseks vajalikud tingimused kogu ülemineku jooksul, liikumisel käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 sätestatud eesmärkide, artikli 2 lõikes 1 sätestatud eesmärgi ja kliimaneutraalse majanduse suunas [...].

5. Selleks et hõlbustada käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud eesmärgi saavutamist, tagab komisjon [...]lõike 4 esimeses lõigus osutatud läbivaatamise raames, et seadusandlikes ettepanekutes võetakse asjakohaselt arvesse järgmisi elemente:

- a) võimalus kasutada alates [2036]. aastast piiratud hulgal Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohaseid kvaliteetseid rahvusvahelisi ühikuid, et anda 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamisse panus, mis moodustab [3] % ELi 1990. aasta netoheitest ja millega toetatakse ELi ja kolmandaid riike kasvuhoonegaaside netoheite vähendamise selliste trajektooride saavutamisel, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga hoida maailma keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C ning jätkata jõupingutusi selleks, et temperatuuri tõus piirduks 1,5 °C-ga võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega [tingimusel, et tagatakse nende ühikute keskkonnavalade terviklikkus ja kulutõhusus, edendades samal ajal ELi tehnoloogilist juhtpositsiooni]; selliste ühikute omandamise ja kasutamise seotud päritolu- ja kvaliteedikriteeriume ning muid tingimusi reguleeritakse liidu õigusega ning sellised ühikud ei mängi rolli ELi HKSi nõuete täitmisel;
- b) süsiniku liidusisese püsiva sidumise roll liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemis (edaspidi „ELi HKS“) eesmärgiga kompenseerida raskesti vähendatav jääkheide [...];
- c) sektorite sees ja nende vahel tegevuse paindlikum korraldamine, et toetada kliimaeesmärkide saavutamist lihtsal ja kulutasuval viisil;
- d) liikmesriikide 2030. aasta järgsed eesmärgid ja nende saavutamiseks tehtavad jõupingutused peaksid kajastama kulutõhusust ja solidaarsust, arvestades riiklikke olusid ja eripärasid, sealhulgas saarte ja äärepoolseimate piirkondade omi;
- e) parim kättesaadav ja uusim teaduslik tõendusmaterjal, sealhulgas IPCC ja teadusnõukogu uusimad aruanded;

- f) sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju kõigis liikmesriikides, sealhulgas seoses dekarboniseerimise ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime eesmärkidega;
- g) tegevusetuse hind ja meetmete võtmisest saadav kasu keskpikas ja pikas perspektiivis;
- h) vajadus tagada kõigi jaoks aus ja sotsiaalselt õiglane üleminek ning seda toetada, pöörates erilist tähelepanu piirkondadele, sektoritele, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning vähekaitstud leibkondadele, keda üleminek kliimaneutraalsusele mõjutab;
- i) lihtsustamine, tehnoloogianeutraalsus, kulutasuvus, majanduslik tõhusus ja majandusjulgeolek;
- j) kliimameetmed kui investeeringute, [...] innovatsiooni ja suurema konkurentsivõime edendajad;
- k) vajadus suurendada liidu majanduse ülemaailmset konkurentsivõimet ja vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, eelkõige enim ohustatud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning tööstussektorite jaoks, et tagada õiglane konkurents;
- l) parimad kättesaadavad kulutasuvad, ohutud ja skaleeritavad tehnoloogialahendused;
- m) energia taskukohasus, varustuskindlus, energiajulgeolek, [...] energiatõhusus, sealhulgas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte, [...] ning elektrivõrkude ja võrkudevaheliste ühenduste tugevdamine;
- n) õiglus ja solidaarsus liikmesriikides ja nende vahel;
- o) vajadus tagada keskkonnatõhusus ja edasimineku aja jooksul, kaitstes samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust ja tagades õiglase ülemineku;

- p) vajadus pikaajaliselt säilitada, hallata ja **asjakohasel juhul** kasvatada looduslikke neeldajaid, kaitsta ja taastada elurikkust, **edendada kestlikku ja ringluspõhist biomajandust** ning võtta arvesse metsa vanuselise struktuuri erinevuste mõju ning looduslikku varieeruvust ja määramatust, eelkõige varieeruvust ja määramatust, mis on seotud kliimamuutuste mõju ning looduslike häiringutega maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektoris;
- q) investeerimisvajadused ja -võimalused, sealhulgas juurdepääs avaliku ja erasektori rahastamisele, **samuti innovatsiooni toetamine ja juurdepääs uuenduslikele tehnoloogiatele kõigis liikmesriikides**;
- r) rahvusvahelised arengusuunad ja jõupingutused, mida on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja **ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) lõppeesmärgi saavutamiseks, samuti liidu toetus oma partneritele kliimamuutuste ja nende mõjuga tegelemisel.**“

3) artikli 11 esimesse lõiku lisatakse järgmised punktid:

- „c) Euroopa tööstuse, eelkõige energiamahukate tööstusharude ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime;**
- d) tehnoloogia areng ning uuenduslike tehnoloogiate kasutuselevõtt liikmesriikides ja sektorites.**“

4) artikli 11 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjoni aruandele võidakse asjakohasel juhul lisada seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks ja täiendavad meetmed käesoleva määruse jätkuvat tõhusat rakendamist toetavat tugiraamistikku käsitlevate algatuste tugevdamiseks.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja
